

Vergaderjaar 2025–2026

31 490

Vernieuwing van de rijksdienst

Nr. 394

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 maart 2026

Met deze brief bied ik uw Kamer de onderzoeksrapporten aan van de evaluatie van het Rijkshuisvestingsstelsel kantoren en specialties (hierna: RHS). Ik zet mij in voor een slagvaardige overheid waarbij ik toewerk naar het uniformeren van de bedrijfsvoering binnen het Rijk, onder andere door verplichte standaarden en gezamenlijke voorzieningen. Deze evaluatie biedt aanknopingspunten om deze doelen te bereiken. De focus ligt op twee deelstelsels van het RHS: voor kantoren en voor specialties. Het Defensievastgoed en de bijzondere specialties vallen niet onder mijn stelselverantwoordelijkheid en zijn daarom niet meegenomen in de evaluatie.

Met een goedwerkend RHS draag ik bij aan een efficiënte en slagvaardige overheid, daarom is belangrijk om periodiek te kijken hoe het stelsel functioneert en aan de hand van de voorstellen verbeteringen door te voeren. Daarmee ontwikkelt het stelsel zich verder door en borg ik dat rijksdiensten zo optimaal mogelijk worden gehuisvest.

Ik ben de onderzoekers dankbaar voor het onderzoek en de gedane aanbevelingen. Het onderzoek biedt waardevolle inzichten in de werking van de stelsels kantoren en specialties en biedt aanknopingspunten om de stelsels samen met de betrokken partijen door te ontwikkelen en daarmee te verbeteren.

Achtergrond

Per 1 januari 2016 is het huidige Rijkshuisvestingsstelsel voor kantoren ingegaan. Per 1 januari 2017 is het huidige Rijkshuisvestingsstelsel voor specialties ingegaan. Bij de inwerkingtreding van het RHS is vijfjaarlijks evaluatie toegezegd. De voorliggende evaluatie omvat de periode van 1 juli 2020 tot 1 juli 2025.

De centrale opdracht was het evalueren van het Rijkshuisvestingsstelsel 2016, specifiek het deelstelsel kantoren en het deelstelsel specialties, zodanig dat:

1. De doelmatigheid en doeltreffendheid van beide deelstelsels in kaart worden gebracht;
2. Verbetervoorstellen voor de toekomst geformuleerd worden.

Beleidsreactie

Ik kan mij vinden in de gedane aanbevelingen. Uit de evaluatie blijkt dat het kantorenstelsel in de afgelopen jaren effectiever en doelmatiger is geworden. Het heeft zich ontwikkeld tot een samenhangend kader voor de rijkskantoorhuisvesting. Tegelijkertijd is het kantorenstelsel onder druk komen te staan door externe ontwikkelingen (stijgende kosten, veiligheidseisen, netcongestie etc.). Het stelsel is in de afgelopen jaren gegroeid tot een strategisch instrument, maar er valt nog winst te behalen op het verbinden van visies en domeinen tot een integrale benadering van de werkplek. In de komende tijd wil ik onderzoeken welke concrete stappen hiervoor nodig zijn.

De aanbevelingen voor het specialtystelsel omvatten meer omvangrijke stelselwijzigingen, met name op het gebied van financiering en governance. De evaluatie concludeert dat het specialtystelsel momenteel onvoldoende doelmatig én onvoldoende doeltreffend functioneert door de autonomie van individuele aanspreekpunten per departement, schaarste in middelen en capaciteit bij de departementen, en het ontbreken van rijksbrede sturing. Het zal naar verwachting meerdere jaren vergen om deze aanbevelingen zorgvuldig op te volgen. Het doel is om het specialtystelsel slimmer en efficiënter in te richten. Hierbij hoort – net zo als bij het deelstelsel kantoren – ook de structurele, integrale verbinding tussen ICT, HR, huisvesting en faciliteiten. In de komende tijd laat ik onderzoeken welke acties nodig zijn om het stelsel naar aanleiding van de aanbevelingen te versterken.

Vervolg

Voor het kantorenstelsel lopen al concrete verbetertrajecten. Zo is recentelijk interdepartementaal besloten dat het Rijksvastgoedbedrijf bij rijkskantoren voortaan één tarief per vierkante meter hanteert, in plaats van verschillende regiotarieven. Daarnaast werkt mijn ministerie in samenwerking met betrokken partijen aan een betere informatievoorziening. Aan de hand van de gedane aanbevelingen worden hier nieuwe stappen aan toegevoegd.

De opgaven binnen het specialtystelsel vragen interdepartementale afstemming in samenwerking met uitvoerende partijen (zoals het Rijksvastgoedbedrijf en de facilitaire dienstverleners). Hiervoor zal het reeds bestaande specialtyplatform heringericht worden om samen de voorbereiding van concrete verbetervoorstellen te organiseren. Hier wil ik mij de komende tijd voor inzetten.

Ik verwacht uw Kamer voor het zomerreces een meer inhoudelijke reactie toe te sturen.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van der Burg